

Verkligheten utanför

en rapport om Bredängsakademiens
arbete 2012–2015

Stockholms
stad

Sammanfattning

Bredängsakademien är namnet på ett skola-arbetslivsprojekt som pågått i 2 ½ år i Bredängsskolan i Stockholm. Skolan fick i uppdrag att ta fram och pröva en ny modell för samverkan mellan skolan och arbetslivet. Två projektledare på sammanlagt en heltidstjänst anställdes med medel från Stads- huset. Under det sista projektåret (2015) pågår implementering av Bredängsmodellen och läsåret 2015-2016 ska Bredängsakademien ingå som en del av skolans ordinarie verksamhet.

Upplägget följer riktlinjerna i Skolverkets allmänna råd "Arbete med Studie- och yrkes- vägledning" (SKOLFS 2013: 180) och Stock-

holms stads direktiv till grundskolorna i Stock- holm om hur studie- och yrkesvägledning ska utformas. En Plan för studie- och yrkesvägled- ning som omfattar skolans alla stadier finns ut- arbetad och utgör nu grunden för fortsatt arbete.

Rapporten är framtagen av Elisabeth Sörhuus, en av projektledarna i Bredängsakademien, diskuterad i Bredängsskolans personalgrupp och godkänd av Bredängsakademiens styrgrupp. En mer utförlig rapport (ca 30 sidor) som beskriver hela utvecklingsprocessen och resultat mer i detalj finns att rekvidera från Bredängsskolan (bredangsskolan@stockholm.se)

Besök på SEB i Rissne. Eleverna träffar "proffsmentorer" som berättar om sina jobb. Ett samarbete med Mentor Sverige.

Eleverna delar ut en broschyr som de gjort om Bredängsakademien.

Det här är Bredängsakademiens idé.

Studie- och yrkesvägledning ska förekomma under hela grundskolan och vara hela skolans ansvar. Låg- och mellanstadiet har planer för varje årskurs kopplade till undervisningen. Den traditionella PRAO-verksamheten är borttagen och ersatt med arbetsplats- och studiebesök under alla årskurser på högstadiet och omfattar där sammantaget ungefär 20 dagar.

Mål

- Bredängsskolan ska som pilotskola utveckla en modell för samverkan mellan skola och arbetsliv som gynnar elevernas studiemotivation, lärande och utveckling och påverkar deras resultat i positiv riktning.
- Samverkansformerna ska uppfattas som meningsfulla av såväl eleverna och deras föräldrar som av skolans personal och av företagen.
- Under hela sin skoltid ska eleverna få bearbeta sina drömmar om framtiden, få uppmuntran och stöd när det gäller att pröva sina färdigheter och utveckla sina talanger.
- Eleverna ska kunna göra väl underbyggda val inför gymnasiet och fortsatta studier.

Pojkarna har praktiserat på Stena Fastigheter och presenterar här "sitt" företag.

Jurister från Vaziris Advokatbyrå besöker sina praktikanter på Bredängsmässan.

Resultat kopplat till målen

- Eleverna på högstadiet är övervägande positiva till de aktiviteter som Bredängsakademien erbjuder. I en avslutande enkät svarar sammantaget 6 av 10 elever att deras studiemotivation har ökat. I en av klasserna är det 4 av 10 som svarar så, i den mest positiva gruppen är det 8 av 10.
- Har besöken på arbetsplatserna och möten med vuxna utanför skolan gett några kunskaper för framtiden? Några klasser har varit med om fler aktiviteter än andra. I en klass anser 2 av 10 att de fått kunskaper som kan vara bra att ha i framtiden, i en annan klass är det 7 av 10.
- Under projekttiden har Bredängsskolans meritvärde ökat år från år, liksom antal elever

med behörighet att söka till gymnasiets nationella program, trots en ökad andel elever med kort tid i Sverige

- Drygt 80 % av tillfrågade elever tycker att det är bra att skolan och arbetslivet samarbetar.
- 12 av Bredängsskolans elever har sommaren 2015 fått sommarjobb genom kontakter inom Bredängsakademien.
- En elev som varit hemma under större delen av höstterminen i årskurs 9 fick arbetsplatspraktik hos en av skolans partners och "kom igång" med skolarbetet och är nu behörig att söka till önskat gymnasieprogram.

Bredängsakademiens modell

Modellen går i korthet ut på att under hela grundskoletiden låta eleverna få möta människor i olika yrkesroller och yrkesfunktioner både i och utanför skolan. Mest utvecklat är satsningarna på högstadiet där eleverna kontinuerligt under sammanlagt ca 20 dagar får arbetsplatspraktik, gör studiebesök och arbetar i skolan med underlag som de fått i kontakterna med företag, verksamheter, myndigheter och resurspersoner knutna till skolans arbetslivssatsning. Varje år har de elever som varit ute på arbetsplatser (i princip alla elever i årskurs 7 och 8) presenterat "sina" arbetsplatser och erfarenheter därifrån på Bredängsmässan, som är en årlig tilldragelse i Bredängsskolan – ett Öppet hus – för allmänheten en lördag i slutet av april.

Kunskap om arbetslivet finns att hämta utanför skolhusets väggar. Därför ska varje elev under årskurs 7 och 8 återkommande få vistas på arbetsplatser där de får se yrkesutövning i praktiken och under handledning får pröva olika yrkesområden.

I **årskurs 7** gå eleverna ut på arbetslivspraktik två och två en gång i månaden. Skolan väljer ut arbetsplatser som motsvarar kriterierna för en lämplig arbetsmiljö. Innan det första besöket träffas en representant från skolan och arbetsplatsen för en diskussion om praktikens uppbygg. Eleverna har några lektioner i skolan som förberedelse för arbetsplatspraktiken och får innan praktikperioden börjar åka till arbetsplatsen och presentera sig tillsammans med någon från skolan.

I **årskurs 8** går eleverna ut gruppvis en dag i månaden. Det kan vara till en och samma arbetsplats, det kan vara till olika arbetsplatser där det finns en gemensam nämnare. Ett exempel på det senaste har varit Stockholms stad som arbetsplats, där elevgruppen har besökt olika verksamheter inom staden. Ett annat exempel är en grupp som arbetat med Företagande som tema och som besökt olika entreprenörer, företrädesvis sådana som arbetar med ny teknik.

■ Nära hälften av eleverna tror att arbetsplatsbesöken och studiebesöken kommer att hjälpa dem att göra bra val för framtiden.

■ Lärarkåren är principiellt positiv till samverkan med arbetslivet, men anser att organisationen under projekttiden bitvis varit bristfällig, att ansvarsfördelningen varit otydlig och att det har varit svårt att se kopplingen till ordinarie ämnesundervisning. 45 % av svarande i personalgruppen tycker dock att modellen med ca 20 dagars studie- och arbetslivsorientering genom studiebesök och arbetsplatsbesök har varit väl använd tid.

■ Elevernas drömmar och föreställningar om framtiden har bearbetats inom ramen för den ordinarie undervisningen, men också genom besök på skolan av yrkesverksamma personer från arbetslivet och under praktikperioder.

■ 9 av 10 av Bredängsakademiens samarbetspartners (ca 25 st) är positiva till att medverka till grundskoleelevers kunskapsutveckling och tycker att det har varit givande för den egna verksamheten att träffa Bredängsskolans elever. Lika många instämmer i påståendet "Vi som arbetsplats kan ge eleverna kunskaper och erfarenheter som skolan kanske inte kan ge".

I årskurs 9 ägnar eleverna en hel vecka åt temat Arbete och framtid. Under temaveckan får eleverna genom ett antal studiebesök och föreläsningar från universitet och högskolor fördjupad kunskap om arbetslivets villkor. I niornas program ingår också uppföljning av tidigare aktiviteter, traditionell studie- och yrkesvägledning och besök på gymnasimässan.

Mellanstadiets elever får i en organiserad fadderverksamhet ta del av högstadieelevernas arbetsplatsbesök, de får lyssna till inbjudna resurspersoners berättelser om yrkesval och karriärer och de får genom undervisningen i olika ämnen kunskap om yrken. Mellanstadielärare har varit i Finland och studerat en elevnära arbetslivsmodell kallad "Me and my city", där eleverna under en dag får ta plats i olika yrkesroller i en uppbyggd fiktiv stad. När

denna modell introduceras i Stockholm finns de lärarna och deras klasser med som utprövar av denna nya satsning.

Lågstadieklasserna har sedan tidigare en plan för hur arbete med olika yrken ska bearbetas tematiskt under ett läsår. Det är ett omfattande arbete för F-3 klasserna, där arbetet tar sig olika riktningar. Temaarbetet inleds med en gemensam "kick off" i aulan där personalen klär sig i olika yrkeskläder. Eleverna gjorde förra läsåret intervjuer med personer i närområdet och skrev en liten bok om det, de beskrev sina drömyrken och formade gipsfigurer med olika yrkesutövare och ställde ut i montrar i skolan och de forskade om udda yrken och skrev om framtidsyrken. Detta tema ingår i ordinarie SO-planering och återkommer vartannat år.

Årskurs 9-elever tillbringade en dag på Södertörns högskola och togs omhand av studenter.

*"Vet du hur många yrken det finns?"
Arbetslivskunskap med hjälp av experter utifrån.*

Erfarenheter och lärdomar

Det är viktigt att ett utvecklingsarbete är förankrat i skolan när man startar. Det fanns oklarheter om mål och mening när Bredängsakademien startade. Ansvarsfördelningen var otydlig. En hel del organisatoriska missar gjordes också inledningsvis, t.ex. när det gällde att frigöra lärare att vara med på aktiviteter.

En målsättning från början var att kunna erbjuda elever i behov av särskilda insatser alternativa undervisningsformer. Det visade sig vara mycket svårt att få till stånd grupper med elever som skulle arbeta utanför ordinarie schema. Resultatet blev dock bra – några av de

inblandade eleverna förbättrade sin närvaro och sina resultat – men processen var konfliktfylld.

En annan svårighet var hur skolan skulle hantera elever som av olika skäl inte klarade av att vara ute på praktik. De flesta av dessa elever fick ingen alternativ placering. Framöver kommer alla elever i årskurserna 7–9 att få praktisk arbetslivserfarenhet och göra besök utanför skolhusets väggar!

Information, kommunikation och framförhållning är ledord i ett processarbete. Det uppstår lätt missförstånd om kommunikationen är otydlig. Lärarna har också uttryckt farhågor

för ett ökat administrativt arbete när projektledarna lämnar över ansvaret.

Arbetet med att skaffa fram och kvalitets-säkra arbetsplatser har tagit mycket längre tid än förväntat. Det är inte bara att skaffa fram platser, kontakter måste etableras och relationer underhållas om ett externt samarbete ska ge effekt och vara hållbart.

Erfarenheterna visar att Bredängsakademiens modell fungerar och ligger rätt i tiden. Men det tar tid att skapa alla organisatoriska förutsättningar i skolan och att bearbeta in-vanda mönster.

Möjligheter inför framtiden

■ De missar som gjorts har kunnat rättas till. Personalen är nu mycket mer involverad i arbetet med att ge eleverna framtidskunskaper och erfarenheter av arbetslivet. Lärarna har påverkat tidsutlägget av praktikdagarna på högstadiet och gör nu en pedagogisk planering kopplad till de inplanerade arbetsplatsbesöken. Låg- och mellanstadiets lärare vill ha mer kontakt med studie- och yrkesvägledaren.

■ Eleverna vill vara med och påverka vilka arbetsplatser de ska till. Det går att inom givna ramar ge dem den möjligheten. Fler i personalgruppen kan kopplas in i rekryteringen av nya praktikplatser.

■ För att underlätta kommunikationen mellan arbetsplatser och skolan pågår ett arbete med att skapa en digital plattform, som på ett mycket enkelt sätt ger lärare och företag möjlighet att hålla kontakt med varandra. Där kan man också lägga in allt som har med arbetsplatsbesök och studiebesök att göra. Även omdömen av olika slag ska kunna samlas. Eleverna får tillgång till delar av plattformen och kan spara egna dokument i en portfolio.

■ För att åstadkomma en samsyn inom skolan behöver man återkommande diskutera synen på kunskap och lärande. Kunskapsområden som hör framtiden till finns utanför skolhusets väggar. Därför måste skolan öppna dörrarna och släppa ut eleverna och samtidigt välkomna experter utifrån som kan komplettera lärares ämnesundervisning.

*Redovisning av arbete med Stockholms stad
– Sveriges största arbetsplats.*

**Beställ den utförliga rapporten:
bredangskolan@stockholm.se**

Bredängsakademien
Bredängsskolan
Bredängstorget 21 Box 2094
127 02 Skärholmen
Växel 08-508 24 150
bredangskolan@stockholm.se
bredangsakademien.se

**Stockholms
stad**